

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-1019/22-L

Název	Základní škola a Mateřská škola, Svijanský Újezd, okres Liberec, příspěvková organizace
Sídlo	Svijanský Újezd 78, 463 45 Svijanský Újezd
E-mail	zs.svij.ujezd@seznam.cz
IČO	70 695 946
Identifikátor	650 025 873
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iva Kot'átková
Zřizovatel	Obec Svijanský Újezd
Místa inspekční činnosti	Svijanský Újezd 44 a 78
Inspekční činnost na místě	6.–7. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a Mateřská škola, Svijanský Újezd, okres Liberec, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), mateřské školy (dále „MŠ“), školní družiny a školní jídelny.

ZŠ poskytuje výchovu a vzdělávání žákům 1.–5. postupného ročníku. V době inspekční činnosti se vzdělávalo ve dvou třídách 29 žáků, z toho dva žáci s odlišným mateřským

jazykem a jeden žák se speciálními vzdělávacími potřebami. V jednom oddělení školní družiny bylo přijato ke vzdělávání 15 žáků prvního až třetího ročníku. Předškolní vzdělávání probíhá na odloučeném pracovišti v bezprostřední blízkosti školy. Ve dvou třídách MŠ se v době inspekční činnosti vzdělávalo 40 dětí, z toho jedno dítě s odlišným mateřským jazykem. V povinném předškolním vzdělávání bylo 16 dětí. Odklad povinné školní docházky nemělo žádné dítě. Školní jídelna poskytovala své služby 69 strávnickům. Všechny součásti školy jsou dlouhodobě naplněny.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy pracuje na vedoucí pozici krátkodobě. Na základě hlubší analýzy vymezila oblasti rozvoje školy s konkrétně stanovenými cíli a prostředky k jejich dosažení pro následující tříleté období v koncepčním dokumentu, jehož naplňování nebylo k datu inspekční činnosti vyhodnoceno.

Ředitelka školy pověřila vedením MŠ vedoucí učitelku, na kterou delegovala většinu pravomocí a úkolů spojených s řízením MŠ. Téměř všichni pedagogové jsou plně odborně kvalifikovaní. Až na jednu učitelku MŠ ve škole působí učitelky s dlouholetou pedagogickou praxí. Vedení školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, klade důraz i na vlastní profesní růst. Získané poznatky v oblasti vzdělávání se však ne vždy dostatečně efektivně odrážely ve sledované výuce. Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada, ve které jsou řešeny organizační a provozní záležitosti činnosti školy a vzdělávací výsledky žáků ZŠ. Menší pozornost je věnována oblasti vzdělávání všech složek školy s důrazem na jednotlivá opatření především v metodické oblasti a na vzdělávací výsledky dětí MŠ.

Ředitelka školy založila vnitřní informační systém na osobním jednání se všemi pracovníky, což umožňuje zajištění běžného chodu školy i operativní řešení aktuálních problémů. Od minulého inspekčního hodnocení došlo k pozitivnímu posunu v oblasti vedení povinné školní dokumentace. Kontrolní činnost pedagogického procesu a metodické vedení pedagogů nejsou prováděny systematicky, nejsou přijímána efektivní opatření ke zlepšení stavu. Chybí tak zpětná vazba sloužící pro další pedagogickou práci a důsledné vedení pedagogů k sebehodnocení a vzájemným hospitacím. Tato skutečnost nepřináší pozitivní dopad na průběh vzdělávání dětí a žáků.

Od minulého inspekčního hodnocení MŠ nepřijala opatření k nevhodné organizaci podávání dopoledních a odpoledních svačín mladších dětí ve třídě starších dětí. Dochází tak k narušování plynulého průběhu realizované výchovy a vzdělávání starších dětí. Nastavení rozvrhu odpolední výuky žáků v ZŠ nevytváří v plné míře optimální podmínky pro vzdělávání. V průběhu hospitační činnosti byla patrná únava žáků i pokles jejich pozornosti a výkonu.

Ředitelka školy průběžně sleduje a vyhodnocuje stav materiálně technických podmínek pro vzdělávání. Ve spolupráci se zřizovatelem procházejí budovy školy postupnou rekonstrukcí a modernizací, a to s ohledem na potřeby dětí a žáků. Pozitivem je odstranění nedostatků z minulého inspekčního hodnocení např. v zajištění vhodného nábytku pro děti MŠ a strávnicky školní jídelny či realizace úprav školní zahrady. Učebny ZŠ jsou nově vybaveny informační technikou. Učitelky vyjádřily spokojenost s vybavením ZŠ didaktickými pomůckami, při sledované výuce je však využívaly sporadicky. Školní družina má k dispozici samostatné prostory se starším nábytkem. Vhodné je věnovat větší pozornost estetičtější úpravě prostor ZŠ a školní družiny. Funkční je uspořádání obou tříd MŠ. Volně přístupné hračky, knihy a pomůcky přirozeně podporují samostatnost dětí, umožňují jim

realizaci různorodých aktivit i odpočinku. K dalšímu rozvoji dětí je vhodné obohatit nabídku také interaktivními pomůckami. K pohybovým činnostem mají děti i žáci možnost aktivně využívat tělocvičny ZŠ a MŠ. Také školní zahrada a okolí školy poskytují dostatečné zázemí k pohybu, sportu a relaxaci. Pozorování zákonitostí přírody v přirozeném prostředí napomáhá u dětí a žáků rozvíjet přírodovědnou gramotnost i sounáležitost s obcí.

K podpoře zdraví a fyzické zdatnosti škola organizuje společné sportovní dny dětí a žáků. Zdravý životní styl je také podporován zapojením do školních projektů. Pozitivní změna v kvalitě poskytovaného stravování přispěla k zajištění fyziologických potřeb strávníků v závislosti na jejich věku a je nedílnou součástí výchovy ke zdraví. Škola identifikuje případná bezpečnostní rizika, se zásadami bezpečného chování ve škole i mimo školní prostředí prokazatelně děti a žáky seznamuje. Finanční podporu zřizovatele doplňuje zapojením do projektů a dotačních programů s cílem zvyšování úrovně vzdělávání. Vliv na rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků má také spolupráce s dalšími partnery školy, např. s místními spolky a organizacemi. V případě potřeby škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. Funkční je spolupráce se zřizovatelem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání spolu s třídním plánováním tvoří vzájemně propojený celek. Vzdělávací nabídka rozpracovaná do týdenních plánů zpravidla zohledňovala všechny vzdělávací oblasti a směřovala k naplňování klíčových kompetencí. Ne vždy byla zřejmá cílená návaznost na závěry z pedagogické diagnostiky nebo diferenciaci vycházející z potřeb složení dětí ve třídě. Po ukončení tématu probíhalo hodnocení, jehož možný přínos snižovaly chybějící konkrétní závěry pro další práci. Prostor pro spontánní vyžití měly děti v ranním a odpoledním čase, což vytvářelo dobré předpoklady k navazování a upevňování kamarádských vztahů. Aktivity si volily převážně samostatně podle svého zájmu. Motivací jim byly volně přístupné hračky, pomůcky, knihy nebo sportovní náčiní. Nabízeny byly i výtvarné a pracovní činnosti, které ne vždy podporovaly tvořivost a fantazii.

V bloku řízených činností byly zařazeny kromě společně realizovaných aktivit i činnosti skupinové s každodenním využitím samostatné práce dětí. Kooperativní učení u nejstarších dětí stejně jako práce s chybou nebyly při inspekčních hospitacích zaznamenány. Absence interaktivní techniky pro využití dětmi trvá.

Vlivem chybějící diferenciaci činností s ohledem na vzdělávací potřeby jednotlivců docházelo nejen ke snížení efektivity naplňování stanovených záměrů, ale i k poklesu zaujetí a soustředění dětí. Naopak radost a uspokojení bylo v obou třídách patrné při pohybových aktivitách za doprovodu reprodukované hudby. Ze zhlédnutých aktivit byl zřetelný rozvoj hrubé a jemné motoriky, dovedností předcházejících čtení a psaní, matematických představ, posilování paměti, smyslového vnímání, řečových a komunikativních dovedností. Část vzdělávání byla cíleně provázána s pobytem venku, kde děti měly dostatek podnětů k vlastnímu objevování i prostoru k rozvoji fyzické zdatnosti. Při odpoledním odpočinku je respektována individuální potřeba spánku a relaxace, dětem v povinném předškolním vzdělávání jsou v této době nabízeny aktivity k cílenému rozvoji dovedností potřebných před nástupem do základní školy.

Zejména ve třídě mladších dětí panovala důvěra mezi dětmi a dospělými. Dětem se průběžně dostávala zpětná vazba, chybělo ale účelové vedení k sebehodnocení vlastní práce. V průběhu dne pedagogičtí pracovníci posilovali u dětí samostatnost v sebeobsluze, upevňování hygienických návyků, méně kulturu při stolování starších dětí. Ne vždy se dařilo

dětem dodržovat třídní pravidla, což snižovalo efektivitu poskytovaného vzdělávání. Rezervy byly zaznamenány v nedůsledném vedení dětí ke správnému sezení a držení tužky, které přetrvávalo i u žáků ZŠ.

Ve sledované výuce v ZŠ pedagogové seznamovali žáky s cíli hodin, které definovaly obsah vyučovacích jednotek, plně však nezohledňovaly vzdělávací a individuální potřeby žáků. Převažovala méně efektivní frontální výuka, při které dominovala aktivita učitelů. Vedle samostatné práce byla zařazována také práce ve dvojicích či skupinách, která většinou nesměřovala k prohlubování poznatků žáků nebo k žakovské diskusi. Žáci nebyli vedeni k samostatnému objevování a hledání řešení, prvky činnostního učení byly zařazeny ojediněle. Učitelé uplatňovali vlídný přístup k žákům, podněcovali je k plnění úkolů, ke kterým jim většinou poskytovali zpětnou vazbu. Patrný byl cílený rozvoj postojů žáků.

V průběhu hospitovaných hodin převážně nebyla přímá činnost vyučujících s jednotlivými ročníky v rámci třídy vyvážená. Časové nastavení pro samostatné vypracování úkolů nebylo optimální, nerespektovalo jejich náročnost. Často nebylo pro žáky zřetelné ani zadání samostatné práce. Docházelo tak k narušování přímé práce dotazy žáků z jiného ročníku, k nedostatečnému procvičení nového učiva nebo k dlouhým prodlevám a tím i k pasivitě či nekázi žáků. Řízené činnosti byly většinou zaměřeny na společné vyplňování pracovních listů, výklad učitele nebo řízený rozhovor, až na výjimky chyběla pestrá nabídka činností, což vedlo k poklesu zaujetí a soustředění žáků. Téměř chyběla cílená práce s chybou jako prostředku k učení. Nebyla zaznamenána práce žáků s různými informačními zdroji. V polovině sledovaných hodin vyučující vhodně propojovali učivo s reálnými situacemi, méně uplatňovali mezipředmětové vazby. Žáci s odlišným mateřským jazykem se bez problémů účastnili výuky. Téměř ve všech hospitovaných hodinách byl patrný individuální přístup učitelů k žákům. Chybějící diferenciací zadávaných úkolů však dostatečně nepodporovala různou úroveň znalostí, dovedností a potřeb žáků, čímž docházelo ke snížení efektivitě naplňování stanovených cílů.

Pouze v některých hodinách byla výuka efektivně podpořena vhodnými pomůckami. Od minulé inspekční činnosti přetrvávalo sporadické využívání dostupných digitálních technologií učiteli či žáky. Nebyl také zaznamenán žádoucí posun při vzájemném hodnocení a vyhodnocení stanovených cílů žáků s ohledem na jejich vlastní učení.

Žákům školní družiny byl dán v průběhu odpoledních hospitovaných činností prostor pro relaxaci, volný výběr her či výtvarných činností, do kterých se aktivně zapojovali. Sledované činnosti ranní družiny probíhaly v učebnách ZŠ, což žákům snižovalo možnost výběru různorodých aktivit pro spontánní činnosti, omezovalo nad nimi dohled. Pravidelnou praxí školní družiny je rozvoj hudebního nadání žáků, kdy mají možnost získávat dovednosti ve hře na kytaru nebo na flétnu. Také první seznámení žáků s anglickým jazykem probíhá na základě zájmu nenásilnou formou např. prostřednictvím drobných her a písní.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Informace pro zákonné zástupce dětí a žáků podává škola individuálně, na třídních schůzkách a nově i prostřednictvím pravidelně aktualizovaných webových stránek. Ke zlepšení informovanosti o hodnocení žáků ZŠ prostřednictvím žakovských knížek je třeba důsledně poskytovat hodnocení za všechny vyučovací předměty.

MŠ, i přes některé dílčí nedostatky, podporuje celkový rozvoj osobnosti dětí, rovnoměrně směřuje k dosahování klíčových kompetencí potřebných pro předškolní věk a vytváří dobrý základ pro další vzdělávání.

Děti se k sobě snažily chovat kamarádsky, dovedly řešit situace, se kterými se setkávaly. Přiměřeně věku a individuálním možnostem uměly vést rozhovor, prezentovat své názory a pocity, vyjadřovat se ve větách. Se zaujetím si prohlížely knihy, popisovaly situaci na obrázku a sdělovaly získané poznatky. Při činnostech se většinou dokázaly přiměřenou dobu soustředit, záměrně využívat paměť, uplatňovat jednoduché myšlenkové operace a úkoly dokončit. Pod vedením pedagogů prezentovaly písně, říkadla a básně, dovedly je doprovázet pohybem, rytmizovat. Ze zhlédnutých výtvarných a pracovních technik bylo patrné, že učitelky děti málo podněcují k experimentování s materiály a barvami. Děti dostávají minimální prostor pro uplatňování vlastních nápadů a fantazie. Z jejich projevů vyplývaly přiměřené vědomosti o kulturním, společenském a technickém prostředí, o rozmanitosti přírody. V sebeobsluze a stolování byly samostatné, udržovaly čistotu. Dobře se orientovaly v prostředí třídy i školy.

Učitelky sledují vývoj jednotlivých dětí, získané poznatky se nepromítají do cíleného plánování individualizované vzdělávací nabídky. Pomocí při prevenci rizik školní neúspěšnosti je mj. spolupráce se základní školou a klinickou logopedkou, což pozitivně přispívá k bezproblémovému přechodu dětí do prvního ročníku základního vzdělávání.

Úroveň získaných vědomostí a dovedností žáků ZŠ učitelé v jednotlivých předmětech průběžně ověřují obvyklými diagnostickými nástroji. Při celkovém hodnocení kladou důraz především na míru aktivity žáků při výuce a výsledky z písemných prací. Z předložených písemných výstupů žáků ani z hospitovaných hodin nebylo vždy možné posoudit úroveň dosažených vzdělávacích výsledků žáků. Na vysvědčení jsou žáci hodnoceni nadprůměrně. Externí hodnocení, které by poskytovalo objektivní informaci o dosahovaných výsledcích každého žáka ve vztahu k naplňování školního vzdělávacího programu či jeho vlastního pokroku, škola neprovádí.

Výchovné poradenství v ZŠ zajišťuje ředitelka školy, funkci metodika prevence zastává jedna z učitelek. Pro podporu žáků ohrožených školním neúspěchem probíhají pravidelná doučování. Žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami byla v průběhu sledovaných hodin poskytována podpora podle doporučení školského poradenského zařízení. V rámci výuky však nebyla systematicky poskytována cílená podpora žákům s učebními problémy či žákům se zřetelným všeobecným nadáním ve prospěch jejich vzdělávání.

Třídní pravidla chování žáků jsou nastavena. Učitelé identifikovali jako velmi častý výskyt nevhodného chování žáků vyrušování při výuce a nevhodné vyjadřování, což potvrdilo i inspekční zjištění v průběhu inspekční činnosti. Nebyla patrná konkrétní cílená opatření, která by vedla k budování kvalitních vztahů mezi žáky a pozitivní atmosféry ve škole. Konkrétní nástroje využitelné v každodenní životě školy nejsou zakotveny ani v jejím preventivním programu. Škola nezaznamenala neomluvenou absenci žáků, šikanu či kyberšikanu. Pravidelná sociometrická šetření neprovádí.

Vzdělávací nabídku škola vhodně doplňuje mimoškolními aktivitami dětí a žáků včetně společných akcí s jejich zákonnými zástupci. Je nedílnou součástí obce, pravidelně se prezentuje na veřejnosti. Úspěšné je zapojení žáků školy do regionálních lehkooatletických soutěží.

Závěry

Vývoj školy

- Personální změny ve vedení školy a školního stravování.
- Postupné zkvalitňování materiálních a prostorových podmínek školy.

- Zavedení webových stránek školy.
- Vybavení základní školy informačními technologiemi.
- Získání finančních prostředků z projektové činnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Systém kontroly a pedagogického vedení nepřináší pozitivní dopad na průběh vzdělávání dětí a žáků.
- Nedůsledné efektivní vedení dětí a žáků k sebehodnocení a k dodržování společně nastavených třídních pravidel.
- Při výuce v mateřské škole chybějící diferenciací a pestrá nabídka činností s ohledem na vzdělávací potřeby dětí vede k poklesu jejich zaujetí a soustředění a ke snížení efektivity naplňování stanovených záměrů.
- V mateřské škole absence interaktivní techniky.
- Od minulého inspekčního hodnocení přetrvává v mateřské škole nevhodná organizace svačin mladších dětí, narušující plynulý průběh realizované výchovy a vzdělávání starších dětí.
- V základní škole rezervy ve výuce v oblasti definování vzdělávacích cílů zohledňujících individuální potřeby všech žáků a efektivního využívání širokého spektra výchovně-vzdělávacích strategií pro jejich naplňování, včetně vhodné podpory výuky didaktickou technikou a názornými pomůckami.
- V základní škole nejsou nastaveny optimální podmínky pro psychohygienu žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit a důsledně realizovat kontrolní činnost. Aktivně řídit pedagogické procesy se zaměřením na profesní rozvoj pedagogů.
- Zaměřit se na poskytování zpětné vazby s prvky formativního hodnocení, cíleně podporovat sebehodnocení dětí a žáků. Nastavit a realizovat důsledné vedení dětí a žáků k dodržování společně nastavených třídních pravidel.
- Při plánování a realizaci vzdělávání dětí a žáků cíleně diferencovat a efektivně uplatňovat pestré metody a formy vzdělávání za účelem zvyšování aktivity dětí a žáků.
- Zajistit dětem v mateřské škole a efektivně využívat interaktivní techniku.
- V mateřské škole organizaci svačin zabezpečit tak, aby nedocházelo k nevhodnému spojování dětí z obou tříd. V základní škole nastavit optimální podmínky pro psychohygienu žáků.
- Získávat pravidelné informace o dosažených výsledcích vzdělávání žáků základní školy prostřednictvím externího testování. Zřídít schránku důvěry.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Údaje o škole vedené v rejstříku škol a školských zařízení k termínu konání inspekční činnosti
2. Jmenování do funkce ředitele Základní školy a Mateřské školy, Svijanský Újezd, okres Liberec, příspěvková organizace na dobu 6 let, účinnost od 1. srpna 2018, čj. 20/2018 ze dne 4. 5. 2018
3. Strategie rozvoje Základní školy a Mateřské školy Svijanský Újezd ze dne 1. 9. 2021
4. Plán DVPP 2022/2023, nedatováno
5. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání platný na období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2024
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „AZ“, čj. ZS 51/2021, platnost od 1. 9. 2021
7. Školní řád mateřské školy ze dne 30. 8. 2022, platnost od 1. 9. 2022
8. Školní řád, čj. ZS 35/2019, poslední aktualizace k 1. 9. 2020
9. Přehled o individuálním rozvoji a učení dítěte, školní rok 2022/2023 k termínu konání inspekční činnosti (vzorek)
10. Žakovské knížky, školní rok 2022/2023 k termínu konání inspekční činnosti
11. Spis – správní řízení, školní rok 2022/2023 k termínu konání inspekční činnosti (vzorek)
12. Školní matrika mateřské školy a základní školy, školní rok 2022/2023 k termínu konání inspekční činnosti (vzorek)
13. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2021/2022, 2022/2023 k termínu konání inspekční činnosti
14. Třídní knihy, přehled výchovně vzdělávací práce, školní rok 2022/2023 k termínu konání inspekční činnosti
15. Dokumentace školní družiny, školní rok 2022/2023 k termínu konání inspekční činnosti
16. Výroční zpráva o činnosti školy, školní roky 2019/2020, 2020/2021
17. Rozvrhy vyučovacích hodin, školní rok 2022/2023 k termínu konání inspekční činnosti
18. Souhrnná dokumentace výchovného poradenství a primární prevence
19. Souhrnná dokumentace k hodnocení podmínek v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků
20. Souhrnná dokumentace k hodnocení finančních podmínek
21. Vybraná personální dokumentace
22. Dokumentace ke zhodnocení školního stravování
23. Webové stránky školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jana Polanecká, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Bc. Naděžda Červová, školní inspektorka

Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.